

**ಗಂಡಾನೆ ತಾನು ಸಂಗ ನಡೆಸಿದ
ಬಳಿಕವೂ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವರೆಗೆ
ಮಸ್ತಿಗೆ ಬಂದ ಬೇರೆ ಆನೆಗಳು ಆ
ಹೆಣ್ಣಾನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದಂತೆ
ಕಾಯುತ್ತದೆ. ವಂಶದ
ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು, ತಳಿ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು
ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಹಿಸುವಂತಹ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಅದಾಗಿದೆ!**



ನುಗ್ಗದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲಿನ ಸರ್ಕಸ್ ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರಡಿಕಲ್-ಮಹದೇಶ್ವರ, ತಳಿ, ಎಡೆಯರಹಳ್ಳಿ-ದೊಡ್ಡಸಂಪಿಗೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರ-ತಲಮಲ್ಲೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರ-ತಲಮಲ್ಲೆ-ಮೂಡಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಕಣಿಯನಪುರ - ಈ ಪರಿಸರವನ್ನು 'ಆನೆ ಕಾರಿಡಾರ್' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾವೇರಿ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ, ಮಲೆಮಹದೇಶ್ವರ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ, ಬಿಳಿಗಿರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಹುಲಿ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ, ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ, ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಆನೆಗಳ ನೆಲೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಎದುರಾದಾಗ, ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹವಾಮಾನ ಕಾಡಿದಾಗ, ಋತುಮಾನ ಬದಲಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಆನೆಗಳು, ತಮ್ಮ ಗೃಹ ವಲಯದ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಥದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ 'ಆನೆ ಮೊಗಸಾಲೆ', 'ಆನೆಪಥ' ಅಥವಾ 'ಎಲಿಫೆಂಟ್ ಕಾರಿಡಾರ್'.

ಸದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು, ತಳಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಈ 'ಆನೆ ಮೊಗಸಾಲೆ'ಗಳ ಪಾತ್ರ ಒಹುಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಆನೆಪಥಗಳು ತುಂಡರಿಸಿಹೋಗಿವೆ.

ಆನೆಗಳ ಬೀಡಾದ ನೀಲಗಿರಿ ಜೈವಿಕ ವಲಯದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೇ 5,500 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ಯಷ್ಟಿದೆ. ಇರುವ ಈ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಗಜಪಥ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿ ಟಾರು ರಸ್ತೆಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಇಂತಹ ವಿಧ್ವಂಸನಗಳಿಂದ ಮಾನವ-ಆನೆ ಸಂಘರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುನರ್ವಸತಿ, ಅರಣ್ಯದ ಒತ್ತುವರಿ, ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ... ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಕಾರಣಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಎಡೆಯರಹಳ್ಳಿ- ದೊಡ್ಡಸಂಪಿಗೆ ಕಾರಿಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ಸಾಗಲು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ-ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅತಿಯಾದ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಿಡಾರ್‌ನ ಅಗಲ ಬರಿ 500 ಮೀಟರ್ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಆನೆಗಳನ್ನು ಪೇಚಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಸಿದೆ.

'ಆನೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಹಟ ಹುಂಬತನದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಿತ್ಯ ಅಲೆದಾಟುವ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವನ ಶೈಲಿ. ಅವುಗಳ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯರು ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದರೆ ಅವುಗಳು ತಿರುಗಿ ಬೀಳದೆ ಇರುತ್ತವೆಯೇ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ಆನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಎಸ್.ಎಸ್. ಬಿಸ್ತಾ.

'ಗೃಹ ವಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದುಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಗಜ ಸಂತತಿಯೇ ಗಂಡಾಂತರ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಆನೆಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ. ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವಂತಹ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುಗಳು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಕುತ್ತು ತರಬಲ್ಲವು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೇಡ' ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ ಪರಿಸರವಾದಿ ತೇಜ್.

ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಜೀವ ಸಂಕುಲದಲ್ಲಿ ಆನೆ ಸಹ ಸೇರಿದೆ. ಗಜಪಡೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಎದುರಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಅವುಗಳ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಈಗ ಎದ್ದುನಿಂತಿದೆ. ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ.. ಇದಂತಹ ಕುಚೋದ್ಯ, ಅಲ್ಲವೇ?